

Jitka Skořepová, Maxmilián z Trauttmansdorffu – přímluvce a patron. Zakotvení nejvyšších zemských úředníků Království českého první poloviny 17. století v síti sociálních vztahů, České Budějovice 2008, 108 s. (Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity)

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomantka se správně rozhodla, že prostřednictvím kariéry Maxmiliána z Trauttmansdorffu pronikne aspoň dílčím způsobem k podstatě společenských změn, které se odehrávaly v Království českém ve dvacátých a třicátých letech 17. století („melting-pot“). Jelikož svůj výzkum opřela nejen o dobré znalosti domácí a zahraniční literatury, ale provedla sondy zvláště do nevydaných epistolografických pramenů šlechtického původu a písemností monarchického charakteru, mohla si klást náročné badatelské otázky, jež se staly předmětem moderního bádání o dějinách šlechty raného novověku ve středoevropských historiografiích (zvláště vytváření sociálních vztahů v okolí urozeného jedince, podíl šlechty na distribuci moci v rodícím se soukolí habsburského absolutismu, obraz kariéry a reflexe císařského dvora v očích urozených osob). Je pochopitelné, že vzhledem k dosavadnímu stavu bádání, heuristickým východiskům a časovým možnostem nemohla diplomantka naplnit všechna náročná očekávání své práce beze zbytku.

Přestože Jitka Skořepová shromáždila řadu cenných údajů o příchodu Maxmiliána z Trauttmansdorffu do Království českého a o zisku jeho majetku, za klíčovou – a badatelsky nejobjevnější – považuji rozsáhlou čtvrtou kapitolu spisu. Ta pojednává o zakotvení Jaroslava Bořity z Martinic, Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka, Jindřicha Libštejnského z Kolovrat a Adama mladšího z Valdštejna v sociálních sítích hraběte z Trauttmansdorffu. Při promyšleném pojetí této kapitoly autorka využila svých velmi dobrých znalostí současné evropské literatury o dějinách císařského dvora (zvláště prací Marka Hengerera), v nichž získala podněty ke kladení otázek písemnostem, které studovala. Dobře odhalila, že sítě rozmanitých sociálních vztahů v okolí vysoce postaveného hodnostáře císařského dvora hrály zásadní roli při utváření jejich kariér, ovlivňovaly osudy synů a blízkých příbuzných. Velmi oceňuji, že diplomantka v této souvislosti věnovala trpělivou pozornost sémantickému rozboru listů, které posílali uvedení nejvyšší zemští úředníci Maxmiliánovi z Trauttmansdorffu. Právě zevrubná analýza osobních listů – včetně uvedených sémantických aspektů – napomáhá k poznání podstaty sociálních interakcí v myšlení urozených osob. Soudím, že s ohledem na analytický charakter a vědecký přínos by si čtvrtá kapitola diplomové práce po úpravách zasloužila zveřejnění ve formě vědecké studie. Diplomantka

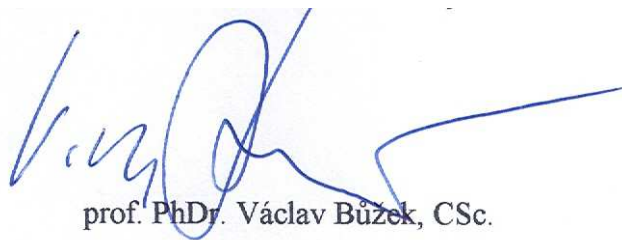
totiž svým výzkumem prokázala mimořádný vliv Maxmiliána z Trauttmansdorffu v očích urozené společnosti Království českého, vybraných nejvyšších zemských úředníků a zřejmě také na panovnickém dvoře. Ostatně taková očekávání lze doložit jeho výlučným postavením v zrcadle titulárních hierarchií Obnoveného zřízení zemského. Bude-li diplomantka uvažovat o publikování studie, měla by svou pozornost zaměřit také na vztah Maxmiliána z Trauttmansdorffu k zemské politice (sněmy) a svým panstvím (jak zacházel s pamětí Lobkoviců na Horšovském Týně při konstrukci obrazu vlastní identity v pobělohorském Království českém?).

V obsahově, metodologicky a heuristicky náročném diplomovém výzkumu Jitky Skořepové se pochopitelně vyskytly také dílčí nedostatky. Autorka podle mého názoru příliš podlehla kouzlu poetiky Josefa Války a bez výraznějšího kritického odstupu pracovala s jeho pojmem barokní absolutismus, aniž by blíže přihlédla k českým a zvláště zahraničním diskusím na toto závažné téma. O vědeckých diskusích, jež se týkají obsahu pojmu absolutismus, by Jitka Skořepová mohla podrobněji hovořit při obhajobě své práce. Obšírné výklady o předbělohorské době v úvodní části považuji za nadbytečné. Leckdy by právě těmto odstavcům prospělo více sevřenosti. S ohledem na předestřený obsah vnímám spíše neústrojně v celku práce pátou kapitolu o reflexi panovnického dvora očima Viléma Slavaty a Adama mladšího z Valdštejna, neboť se z jejího znění téměř vytratil hlavní hrdina spisu (autorka své důvody k zařazení kapitoly zdůvodňuje v poznámce 435).

Diplomová práce je napsána výtečným jazykem, v zásadě bez pravopisných a stylistických chyb. Pár formálních nedostatků (např. nedůsledně užívaných zkrácených citací) lze přehlédnout. Vyjadřování diplomantky považuji za věcné, jasné, srozumitelné. Oceňuji její schopnost klást si otázky, interpretovat prameny a vyjadřovat nové poznatky.

Diplomovou práci Jitky Skořepové doporučuji k obhajobě a vzhledem k vědeckému přínosu zvláště čtvrté kapitoly, kterou považuji za stěžejní, klasifikuji dílo stupněm

v ý b o r n ě .

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.

České Budějovice 18. 08. 2008